

UNIVERZITET U ZENICI
-REKTORAT-
Kancelarija menadžera za kvalitet
Broj: **01-105-013-____/09**
Zenica, 12. 01. 2009. godine

Predmet: Pregled realizovanih QA aktivnosti na UNZE u 2008 godini

Zahvaljujući dobro koncipiranoj institucionalno integrisanoj strukturi QA sistema u 2008 godine na UNZE su u pogledu uspostave stabilnog QA sistema unutar organizacione strukture UNZE i daljeg razvoja kulture kvaliteta zabilježeni značajni rezultati. Oni se prije svega ogledaju u nizu konkretnih aktivnosti koje su značajno doprinijele širenju svijesti o kvalitetu u visokom obrazovanju i razumijevanju uloge svakog učesnika u institucionalnoj izgradnji QA sistema prije svega unutar akademske zajednice.

Ove aktivnosti se mogu posmatrati u nekoliko ključnih pravaca djelovanja. Oni su predstavljeni u nastavku sa prikazom realizovanim aktivnostima tokom 2008. godine.

a). Aktivnosti Odbora za kvalitet

Odbor za kvalitet je u 2008 godini održao 6 sastanaka. Na njima su razmatrana brojna pitanja u vezi sa realizacijom operativnih QA aktivnosti /nastavak izrade dokumentacije QA sistema-procedure i uputstva, interna evaluacija nastavnog procesa od strane studenata i niz drugih pitanja značajnih za uspostavu kulture kvaliteta na UNZE/. Značajne aktivnosti Odbora za kvalitet su se odnosile na pripremu i provođenje pilot projekta externe evaluacije UNZE od strane Tima eksperata Senata za evaluaciju pri Vijeću za visoko školstvo Republike Slovenije. Ovome je prethodila izrada interne evaluacije UNZE prema Smjernicama EUA programa i drugim smjernicama koje uključuju sve elemente relevantne za dobijanja odgovora da li univerzitet ispunjava svoju misiju, funkciju i ciljeve. Evaluacija uključuje pripremu podataka o radu u svim segmentima univerzitetske djelatnosti, pojedinim ciljevima, ograničenjima, jakim stranama, slabostima i prilikama (SWOT analiza).

Ekspertni tim koji je imenovao Senat za evaluaciju, pri Vijeću za visoko školstvo Republike Slovenije (SVŠ RS), za evaluaciju UNZE činili su:

- Predsjednik: Prof. dr. Franci Čuš, nekadašnji Glavni sekretar i Prorektor Univerziteta u Mariboru, Predsjednik Senata za evaluaciju pri VŠ RS.
- Član: Prof. dr. Marinka Drobnič-Košorok, predsjednica Komisije za kvalitet na Univerzitetu u Ljubljni, članica Senata za evaluaciju pri VŠ RS.
- Član (sekretar): Prof. dr. Mirko Soković, predsjednik Komisije za kvalitet na Fakulteti za strojništvo, Univerziteta u Ljubljani, član grupe eksperata pri Senatu za evaluacije VŠ RS.

Svu potrebnu dokumentaciju, koju je zahtijevao ekspertni tim, UNZE je dostavio u Ljubljani. Ekspertni tim je detaljno proučio dostavljenu dokumentaciju i zatražio pripremu dodatnih kraćih izvještaja i materijala. Na temelju dogovora i pripreme na evaluaciju ekspertni tim je shodno ranije predloženom planu posjete istu realizovao u

periodu od 16. do 19. novembra 2008. godine. U toku pripremnih razgovora i tokom glavne posjete ekspertni tim se susreo sa Rektorom, Prorektorima, Generalnim sekretarom, članovima Senata, Odborom za kvalitet, Dekanima fakulteta, bibliotekarima, članovima akademskog osoblja i studentima posjećenih fakulteta, predstavnicima Unije studenata, stručnim službama rektorata, predstavnicima stručno-tečničkih radnika kao i Ministricom obrazovanja u vladi ZE-DO kantona.

Ekspertni tim je krajem 2008 godine dostavio Izvještaj pripremljen na temelju Interne evaluacije stanja koju je pripremio Univerzitet u Zenici, kao i na temelju rasprava koje je obavio tokom svojih radnih posjeta s predstavnicima Univerziteta, uposlenim i studentima.

Izvještaj je namijenjen prije svega široj raspravi unutar UNZE, u pripremi na eksternu evaluaciju tima eksperata EUA početkom 2009. godine, ali i za raspravu sa drugim relevantnim akterima, u cilju promišljanja i planiranja daljnjeg razvoja UNZE.

Sam proces i finalizacija eksterne institucionalne evaluacije bez dvojbe predstavlja značajnu referencu za UNZE na putu provedbi principa Bolonjskog procesa, unapređenju kvaliteta naučne i nastavne djelatnosti i uključivanju u Evropski akademski prostor.

b). Studentske ankete

Uspješno su provedene dvije univerzitetske ankete u vezi sa ocjenom nastavnog procesa od strane studenata /ljetni semestar 2007/2008. i zimski semestar 2008 /2009.godine/. Anketiranje studenata na svim OJ provedeno je prema jedinstvenoj formi anketnog upitnika koji je usvojio Odbor za kvalitet, uz jasno definisanu metodologiju obrade i saopštavanja rezultata čiji su glavni aspekti sadržani u sljedećem:

- Na svim OJ tokom zadnje sedmice nastave vrši se anketiranje studenata prema ranije usvojenom anketnom upitniku (8 pitanja za vježbe i 8 za predavanje, bez ocjene ispita, ali uključujući i ocjenu rada studentskih službi i biblioteka);
- Anketiranje se provodi na svim godinama studija, uključujući sve predmete iz zimskog i ljetnog semestra,
- Tokom anketiranja maksimalno treba da se obezbijedi nepristrasnost i tajnost podataka uz što veći uzorak ispitanika,
- Odbori za kvalitet OJ vrše analizu podataka iz ankete i rezultate prezentuju na NNV-a OJ-a,
- Analiza rezultata provedenog anketiranja, sadržaj aktivnosti na postupanju sa rezultatima anketa /razmatranja/ po OJ, poduzete aktivnosti i prijedlozi mjera za poboljšanje dostavljaju se menadžeru za kvalitet UNZE.

Tokom analiza procesa i rezultata anketiranja na sjednicama NNV-a i Odbora za kvalitet OJ i UNZE tokom prethodne godine razmatrane su i inicijative u vezi sa izmjenom anketnih pitanja u pogledu njihovog sadržaja ili ocjenjivanja nekih drugih aspekata naučno-nastavnog procesa. Ne pronalazeći adekvatne forme zamjenskih pitanja odlučeno je da se zadrži dosadašnja forma, a izmjene izvršiti po stavljanju uslova za elektronsku obradu anketnih upitnika /softvera/. Ukupno je Anketirano cca 800 studenata.

c). Učešće u programima obrazovanja i izdavačkoj djelatnosti iz područja QA

Predstavnicima UNZE su putem Kancelarije/ Ureda za kvalitet tokom 2008. godine učestvovali u značajnom broju seminara i konferencija posvećenih obrazovanju za kvalitet i kvalitetu obrazovanja. Lista najznačajnijih uključuje dio projektnih aktivnosti u kojima aktivno participira UNZE zajedno sa drugim javnim univerzitetima u BiH i projektnim partnerima iz inostranstva. S tim u vezi, može se izdvojiti da je putem Kancelarije za kvalitet, a shodno ranije započetim aktivnostima na realizaciji projekta "Strukturalni razvoj osiguranja kvalitete u visokom obrazovanju" obezbijedeno je učešće 5 predstavnika UNZE na konferenciji "Sistemi osiguranja kvalitete na visokoškolskim institucijama u BiH", Sarajevo, april 03-04, 2008. /Prezentacija: Petković, Plančić Juče, danas, sutra na uspostavi kulture kvaliteta na Univerzitetu u Zenici/

Takođe je, u okviru Tempus projekta "From Quality Assurance to Strategy Development" (JEP-41078-2006) 25 predstavnika UNZE /sa svih OJ/, od kojih 5 studenata učestvovali su na sljedećim treninzima i seminarima:

1. "Uloga studenata u procesima internog osiguranja kvalitete", Sarajevo, mart 11, 2008
2. "Uloga administrativnog osoblja u procesima internog osiguranja kvalitete", Sarajevo, mart 12, 2008
3. "Uloga nastavnog osoblja u procesima internog osiguranja kvalitete", Sarajevo, mart 13, 2008
4. "Uloga menadžmenta u procesima internog osiguranja kvalitete", maj 08-09, 2008

Članovi Odbora za kvalitet su putem OJ tokom 2008 godine izdali i dvije knjige iz područja osiguranja i upravljanja kvalitetom:

1. Azemina Klobodanović, Upravljanje kvalitetom & auditiranje, Univerzitet u Zenici, Metalurški institut "Kemal Kapetanović", Zenica, 2008.god,
2. Darko Petković, Ibrahim Plančić, Kvalitet u visokom obrazovanju: Izazovi i nedoumice, Ekonomski fakultet UNZE, Zenica, oktobar 2008.

Neophodno je takođe istaknuti da su tokom 2008. godine na pojedinim OJ UNZE, putem Odbora za kvalitet realizovane brojne interne aktivnosti obuke i obrazovanja u pogledu efikasnijeg funkcionisanja uspostavljenog QA sistema /promjene u personalnom sastavu Odbora za kvalitet, korištenje i priprema dokumentacije, priprema i učešće u samoevaluacionim aktivnostima i priprema aktivnosti za externu evaluacionu posjetu ekspertnog tima iz Republike Slovenije i sl./.

d). Rad na dokumentaciji QA sistema

- Nastavljene su aktivnosti na izradi ključnih dokumenata QA sistema. U univerzitetisku primjenu sa krajem 2008 godine stavljene su u funkciju sljedeće procedure:
 - Procedura za posudbu i vraćanje bibliotečke građe
 - Procedura za stručnu obradu i odlaganje bibliotečke građe
 - Procedura za reviziju bibliotečke građe
 - Procedura za otpis bibliotečke građe
 - Procedura za priznavanje programa i perioda studija radi nastavka školovanja na Univerzitetu u Zenici
 - Procedura za priznavanje diploma i drugih javnih isprava
 - Procedura za prijavu, odobrenje, izradu i odbranu diplomskog rada
 - Procedura za prijavu i polaganje ispita

Ukupno je u implementaciji 11 univerzitetskih procedura QA sistema.

- Početkom 2009. godine planirano je finaliziranje aktivnosti na izradi sljedećih QA dokumenata:
 - Procedura za nabavku bibliotečke građe
 - Poslovnik o kvalitetu UNZE
 - Pravilnik o QA sistemu na UNZE
 - Pravilnik o provođenju procesa anketiranja na UNZE
 - Prateći uniformni obrasci/formulari za sve OJ UNZE koji prate proceduru odbrane diplomskih radova.

Navedena QA dokumentacija će u implementaciju biti uvedena tokom naredne kalendarske godine.

e). Ostale QA aktivnosti

Pored navedenih aktivnosti značajno je ukazati da je kroz nastavak aktivnosti na realizaciji Tempus projekta u toku 2008. godine nastavljeno opremanje Kancelarija za kvalitet na UNZE /optički čitač i finaliziranje aktivnosti na nabavci softvera za obradu anketnih upitnika/ i obezbjeđeno učešće predstavnika UNZE u svim planiranim aktivnostima realizacije projekta. Iako je značajno napomenuti da je u svim fazama dosadašnjih aktivnosti ostvareno aktivno učešće studenata (rad u odborima za kvalitet, prisustvo seminarima, učešće u procesu anketiranja, analizi rezultata i sl.), ipak je primjetna inertnost i njihov slab odziv na predlaganju konkretnih QA aktivnosti i rješenja vezanih za poboljšanja u QA sistemu UNZE. Ovo se nažalost još uvijek odnosi i na značajan broj nastavnika i saradnika, kao i pripadnika pratećih univerzitetskih službi.